



# Hazai intézkedések értékelése az energia és a klímapolitika kapcsolatrendszerében

**Prof. Dr. Molnár Sándor**  
**Prof. Dr. Tánczos Katalin**



*A magyar energia- és környezetpolitika összefüggései, új  
kihívásai*

MTA

2010. október 28.

# Tartalom

- **A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia és sokrétű feladatrendszer**
- **Szakpolitikák és intézkedések a NÉS céljaihoz kapcsolódóan**
- **Kibocsátáscsökkentés lehetőségei és gazdasági értékelése**
- **További feladatok**



# Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

Magyarország középtávú klímapolitikájának a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) jelöli ki, megvalósítását a **kétévenként** kidolgozásra kerülő **Nemzeti Éghajlatváltozási Programok** segítik elő.

A NÉS egyértelműen rögzíti azokat a **K+F feladatokat**, melyek hozzájárulhatnak a **az ország fenntartható fejlődési pályára** való áttéréséhez; az emberek biztonságának, életminőségének és az ország versenyképességének javításához.

A NÉS-t 2008. május 18-án fogadta el szinte **egyhangúan** a Parlament.

# A NÉS főbb prioritásai

- Éghajlatváltozás mérséklése
  - Kibocsátási helyzetkép
  - Kibocsátáscsökkentési jövőkép
  - Kibocsátáscsökkentési lehetőségek
- Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz
  - Helyzetértékelés, kilátások
  - Alkalmazkodási feladatok
- Stratégia végrehajtása ?
  - Kormányzati feladatok
  - Társadalmi feladatok
  - Költségek és hasznok
  - A megvalósítás nyomon követése



# Szakpolitikák és intézkedések a NÉS-hez kapcsolódóan

## 5. Nemzeti Jelentés (UNFCCC) : átfogó összefoglalás és értékelés

- Szakpolitikák becsült *kibocsátáscsökkentési hatása*
- Intézkedések *mitigációs rangsora*, ártalomcsökkentés költsége alapján
- Számos negatív költségű intézkedés, amelyek *nettó hasznot* hoznak

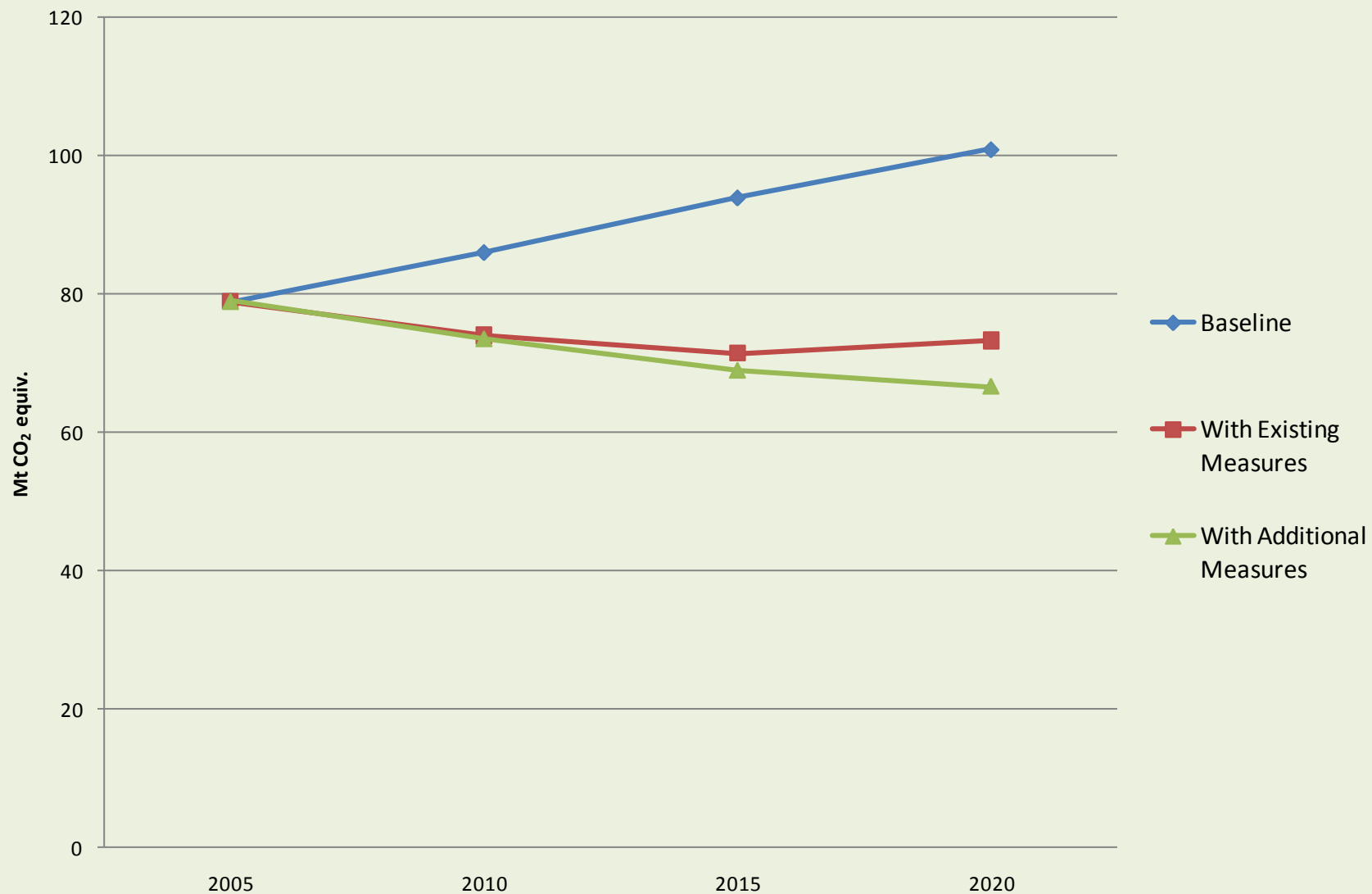




# Kibocsátást csökkentő szakpolitikák és intézkedések várható hatása Magyarországon

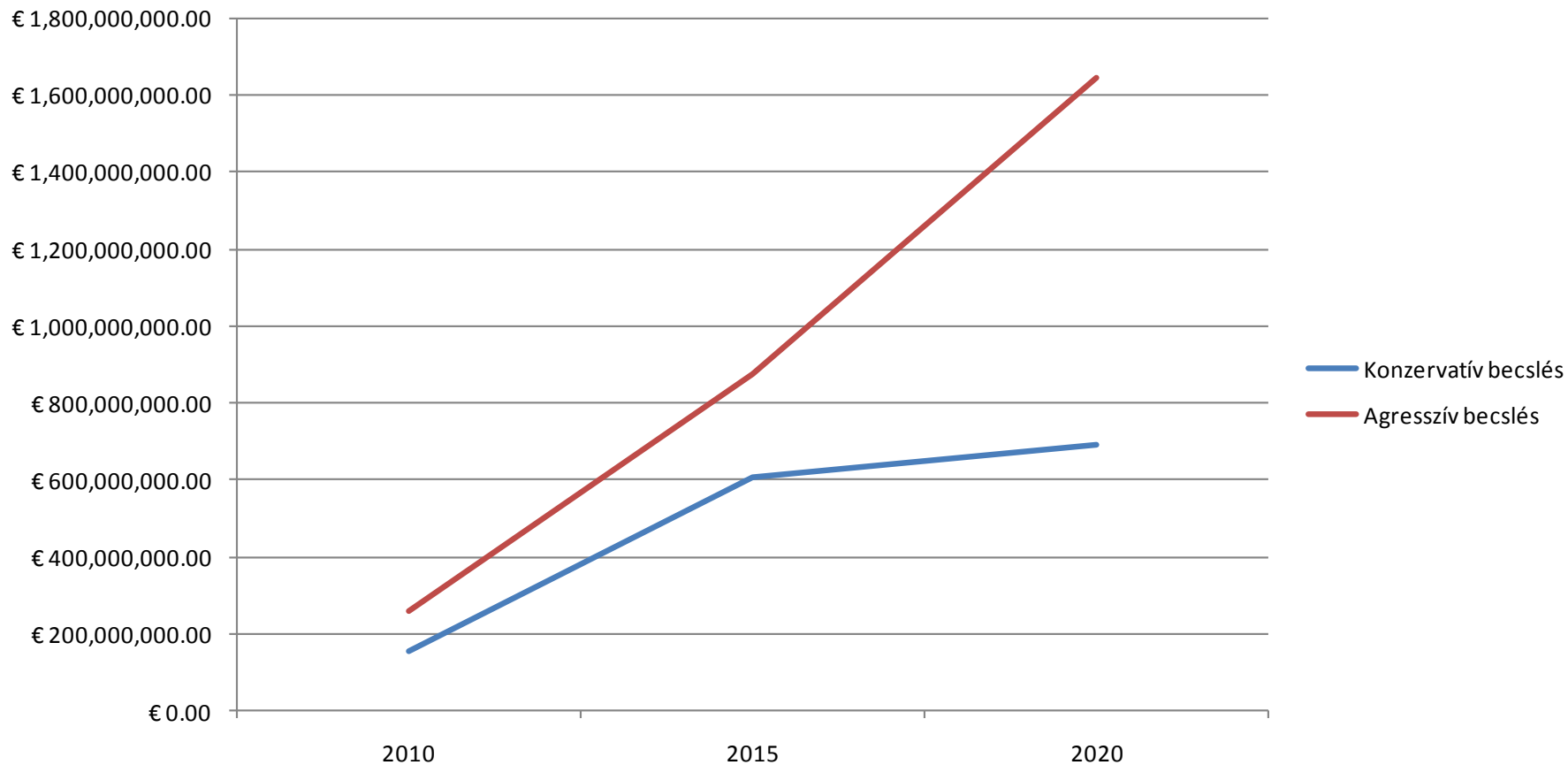
Szakpolitika	Célkitűzés	Becsült kibocsátáscsökkentési hatás (kt CO <sub>2</sub> egyenértékben)		
		2010	2015	2020
Energiahatékonysági Akcióterv*	Az energiefelhasználás hatékonyságának növelése	1258	4857	5464
Megújuló Energia-Stratégia	A megújulók felhasználásának elősegítése	6710	9223	11391
EU Kibocsátáskereskedelmi Rendszer	Kibocsátáskereskedelem	2778	3.801	6248
KözOP + Közlekedésfejlesztési Stratégia	Közlekedésmodernizáció	-	362	180

## Kibocsátások az előrejelzett forgatókönyvek szerint



*Forrás: 5. Nemzeti Jelentés a UNFCCC felé, 2009*

## Kibocsátáscsökkenésből várható megtakarítások alsó-, és felső becslése



*Forrás: 5. Nemzeti Jelentés a UNFCCC felé, 2009*



# További feladatok

- UNFCCC IDR:
  - Jelentés jóváhagyása
  - További kutatási feladatok.
- Gazdasági érdek, klímapolitikai következmények
- Hazai kutatási tevékenységek kezdeményezése az alábbi részterületek bekapcsolásával

# I. Éghajlatváltozás (klimatológia)

- Regionális klímamodellek tesztelése és további fejlesztése
- Globális éghajlati projekciók regionális pontosítása.
- További cél: A jövő éghajlatát jellemző modellezési eredmények vizsgálata, szélsőségek elemzése.



# Közös éghajlati adatbázis

- **Egységes hazai éghajlati adatbázis**
- **Összehasonlíthatóság és összehangolás**
- **Ehhez szükséges:**
  - igények felmérése,
  - releváns meteorológiai paraméterek listájának elkészítése



# Új, közös éghajlati scénáriók

- SRES (Special Report on Emissions Scenarios) scénáriók felülvizsgálata indokolt. Pl. gazdasági válság
- A legfeljebb 2 °C-os melegedést megengedő scénáriók (EU) meghatározása kulcsfontosságú.
- A scénáriók elkészítése multidiszciplináris kutatócsoport hosszú és alapos munkáját igényli.



# Mitigáció, kibocsátáscsökkentés

- '20->20%: EU 2020-ra 20%-os kibocsátás-csökkentés
- Vizsgálni kell a releváns intézkedések (mitigáció, adaptáció) gazdasági vonatkozásait (energia-, és erőforráshatékonyság javítása, versenyképesség javítása energiaellátás biztonsága)

# Mitigáció, kibocsátáscsökkentés II.

- A kibocsátások **hathatós és tényleges** mérséklését kell elérni leginkább az energetikában, az ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás terén.
- Jelentős potenciál a lakossági és kommunális szektorban
- Költséghatékonysági sorrend: adott ráfordítással a legnagyobb mértékű kibocsátás-csökkentés



# Mitigáció, kibocsátáscsökkentés III.

- Egységes módszertan, emissziócsökkentések gazdaságilag és társadalmilag lehetséges scenárióinak értékelésére és rangsorolására
  - Intézkedéscsomagok kidolgozása gazdasági ágazatonként, szektoronként
  - Az intézkedések eredményeként adódó kibocsátás-csökkentés számszerűsítése
  - Az intézkedésekkel elérhető mitigáció makrogazdasági szintű költségeinek meghatározása
- Energiatakarékos technológiák és megújulók integrálása az energiarendszerekbe.



# Várható közvetlen eredmények

- A 2025-ig elérhető kibocsátás-csökkentési adatok elérhetővé tétele
- A hazai megvalósítható kibocsátáscsökkentések leltára
- Az intézkedéscsomagok makrogazdasági költség-haszon elemzése és rangsorolása
- Az elemzések várható eredményeként a megújuló energiák hasznosításának növelése és az energiahatékonyság növekedése
- Az üvegházgázok kibocsátásának csökkentése



# Alkalmazkodás a klímaváltozáshoz

- Átfogó társadalmi párbeszéd szükséges, meg kell mondani az állampolgároknak, hogy az éghajlatváltozás katasztrófája csak akkor kerülhető el, ha termelési és fogyasztási szokásaikat átalakítják.
- A vállalatok és a teljes üzleti szféra az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez, új „zöld” és/vagy „fenntarthatósági társadalmi szerződés” megalkotásával járulhat hozzá.
- Vállalati társadalmi felelősségvállalás (CSR) jelenlegi gyakorlatának az éghajlatváltozás elleni küzdelem stratégiája szerinti befolyásolása.



# Társadalmi szerepvállalás

- A társadalmi szerepvállalás vizsgálata eddig nem kapott kellő hangsúlyt
- Egyre nyilvánvalóbb, hogy a társadalom egészét érintő változásokat az éghajlatváltozással kapcsolatban nem lehet elérni a **klímatudatosság növekedése** nélkül.
- A társadalom rugalmas válaszáért az éghajlatváltozás kihívásaira társadalmi akadályok nehezítik:
  - jelenlegi társadalmi intézményrendszer
  - kultúránk alapértékei és a kialakult társadalmi normák.
- Milyen társadalmi feltételek akadályozzák illetve segítik elő, hogy Magyarországon a társadalom rugalmasan alkalmazkodjon a természetben tapasztalható változásokhoz?
- Szükségessé vált a társadalmi rugalmasságot vizsgáló kutatás kidolgozása.



# Összefoglalás

- **Összetett probléma**
- **Számos részterület integrált kezelése szükséges**
- **Komoly feladat, komoly felelősség**
- **Nem halogatható lépések**

